

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ สนส. ๗/๒๕๕๙

เรื่อง หลักเกณฑ์การรับฝากเงินหรือการรับเงินจากประชาชน

๑. เหตุผลในการออกประกาศ

การเปิดบัญชีเพื่อรับฝากเงินหรือการรับเงินจากประชาชนถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สถาบันการเงินจะให้บริการทางการเงินต่าง ๆ กับลูกค้า จึงมีความจำเป็นที่สถาบันการเงินจะต้องมีกระบวนการในการรู้จักลูกค้า (Know Your Customer: KYC) ที่สามารถระบุตัวตน (Identification) และพิสูจน์ตัวตน (Verification) ของลูกค้าได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะสนับสนุนให้ระบบสถาบันการเงินมีความน่าเชื่อถือและความมั่นคงได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเป็นกระบวนการสำคัญในการป้องกันปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism: AML/CFT)

ปัจจุบันเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของประชาชน ซึ่งภาครัฐและภาคเอกชนได้ร่วมกันผลักดันและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัล (Digitization) โดยในภาคสถาบันการเงินได้มีการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการให้บริการทางการเงินเพิ่มมากขึ้น ซึ่งรวมถึงการเปิดบัญชีเพื่อรับฝากเงินหรือการรับเงินจากประชาชน ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ตระหนักถึงพัฒนาการที่สำคัญในเรื่องดังกล่าว จึงได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์ว่าด้วยการรับฝากเงินหรือการรับเงินจากประชาชนให้มีความชัดเจนขึ้นสำหรับการให้บริการผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อสนับสนุนให้สถาบันการเงินสามารถให้บริการลูกค้าด้วยนวัตกรรมทางการเงินรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้กรอบการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม

ประกาศฉบับนี้ยังคงหลักการตามแนวทางเดิมซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานสากล เช่น ข้อเสนอแนะของ Financial Action Task Force (FATF) และแนวทางของ Basel Committee on Banking Supervision (BCBS) รวมทั้งหลักเกณฑ์ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ซึ่งเป็นผู้กำกับดูแลหลักในด้านการป้องกันปราบปรามการฟอกเงิน และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของประเทศไทย ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นความจำเป็นในการออกประกาศฉบับนี้เป็นการเฉพาะเพื่อกำหนดแนวปฏิบัติในรายละเอียดในการเปิดบัญชีเพื่อรับฝากเงินหรือการรับเงินจากประชาชน เนื่องจากเป็นธุรกรรมสำคัญตามที่กล่าวข้างต้น อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นควรยกเลิกแนวปฏิบัติธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง มาตรการป้องกันปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสถาบันการเงิน โดยให้สถาบันการเงินปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เพื่อความชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียว

๒. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ ธนาคารแห่งประเทศไทยออกหลักเกณฑ์การรับฝากเงินหรือการรับเงินจากประชาชน เพื่อกำหนดให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติ

๓. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกแห่ง

๔. ประกาศและแนวปฏิบัติที่ยกเลิก

ให้ยกเลิกประกาศและแนวปฏิบัติธนาคารแห่งประเทศไทย ดังนี้

๑) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. ๗๗/๒๕๕๑ เรื่อง การกำหนดให้สถาบันการเงินปฏิบัติในเรื่องการรับฝากเงินหรือรับเงินจากประชาชน ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๑

๒) แนวปฏิบัติธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง มาตรการป้องกันปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism: AML/CFT) ของสถาบันการเงิน ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๑

๕. เนื้อหา

๕.๑ ในประกาศฉบับนี้

“การรับฝากเงิน” หมายความว่า การรับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม หรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ ไม่ว่าจะกระทำโดยวิธีการใดที่สถาบันการเงินได้รับอนุญาตในปัจจุบัน หรืออาจได้รับอนุญาตในอนาคต

“การรับเงินจากประชาชน” หมายความว่า การกู้ยืมเงินหรือรับเงินจากประชาชน ไม่ว่าจะกระทำโดยวิธีการใดที่สถาบันการเงินได้รับอนุญาตในปัจจุบัน หรืออาจได้รับอนุญาตในอนาคต

“ลูกค้ำ” หมายความว่า บุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมกับสถาบันการเงิน

“บุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย” หมายความว่า การตกลงให้บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ครอบครอง ใช้อำนาจ หรือบริหารจัดการทรัพย์สินไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ เพื่อประโยชน์ของบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง

“เอกสารแสดงตน” หมายความว่า เอกสารที่แสดงข้อมูลที่บ่งชี้ถึงตัวลูกค้ำ โดยให้หมายความรวมถึงเอกสารที่แสดงข้อมูลที่บ่งชี้ถึงตัวลูกค้ำที่อยู่ในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย

“ลายมือชื่อ” หมายความว่า ลายมือชื่อของลูกค้ำโดยให้หมายความรวมถึงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย

๕.๒ หลักการ

ในการเปิดบัญชีเพื่อรับฝากเงินหรือการรับเงินจากประชาชนแบบพบเห็นลูกค้าต่อหน้า^๑ สถาบันการเงินจะต้องทำการรู้จักลูกค้าผ่านกระบวนการระบุตัวตนที่ต้องมีข้อมูลและเอกสารแสดงตนของลูกค้าที่เพียงพอ และกระบวนการพิสูจน์ตัวตนที่สามารถตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและเอกสารแสดงตนของลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับการเปิดบัญชีเพื่อรับฝากเงินหรือการรับเงินจากประชาชนผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งโดยปกติจะมีความเสี่ยงสูงกว่าการเปิดบัญชีแบบพบเห็นลูกค้าต่อหน้า สถาบันการเงินต้องมีกระบวนการในการรู้จักลูกค้าผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Know Your Customer: E-KYC) ทั้งการระบุและพิสูจน์ตัวตนของลูกค้าที่มีมาตรฐานเทียบเท่ากับกรณีการพบเห็นลูกค้าต่อหน้า และต้องมีกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ ในการเปิดบัญชีเพื่อรับฝากเงินหรือการรับเงินจากประชาชน สถาบันการเงินจะให้ลูกค้าปิดชื่อจริง ใช้ชื่อแฝง หรือใช้ชื่อปลอมมิได้

๕.๓ หลักเกณฑ์การเปิดบัญชีเพื่อรับฝากเงินหรือการรับเงินจากประชาชน

สถาบันการเงินสามารถเปิดบัญชีเพื่อรับฝากเงินหรือรับเงินจากประชาชนแบบพบเห็นลูกค้าต่อหน้ากับลูกค้าทุกประเภทได้เป็นการทั่วไป สำหรับการเปิดบัญชีเพื่อรับฝากเงินหรือการรับเงินจากประชาชนผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมีความเสี่ยงสูงกว่าการเปิดบัญชีแบบพบเห็นลูกค้าต่อหน้า ให้สามารถทำได้เฉพาะกรณีลูกค้าที่เป็นบุคคลธรรมดาโดยสถาบันการเงินจำเป็นต้องมีกระบวนการในการรู้จักลูกค้า ทั้งการระบุและพิสูจน์ตัวตนที่มีมาตรฐานเทียบเท่ากับกรณีการพบเห็นลูกค้าต่อหน้าและมีกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่เข้มข้น เช่น การติดตามความเคลื่อนไหวและการปรับปรุงข้อมูลลูกค้าให้เป็นปัจจุบันที่เข้มข้นกว่าการดำเนินการตามปกติ ตามแนวทางที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกำหนด รวมทั้งการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีที่อาจกระทบต่อความน่าเชื่อถือและเสถียรภาพของสถาบันการเงินได้

การเปิดบัญชีเพื่อรับฝากเงินหรือการรับเงินจากประชาชนผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ถือเป็นการให้บริการผ่านช่องทางใหม่ สถาบันการเงินจะต้องยื่นขออนุญาตต่อฝ่ายกำกับสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อทำธุรกรรมดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยการอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ให้บริการการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือหลักเกณฑ์ว่าด้วยการอนุญาตให้บริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ให้บริการการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งหลักเกณฑ์อื่นที่อาจแก้ไขหรือกำหนดเพิ่มเติมต่อไปในภายหน้า แล้วแต่กรณี โดยในการพิจารณาคำขออนุญาต ธนาคารแห่งประเทศไทยจะพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำขออนุญาตและเอกสารถูกต้องครบถ้วน

^๑ การที่สถาบันการเงินพบเห็นลูกค้าต่อหน้ากับเจ้าหน้าที่ของสถาบันการเงินโดยตรง โดยไม่ผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์

ในการเปิดบัญชีเพื่อรับฝากเงินหรือการรับเงินจากประชาชน สถาบันการเงินจะต้องทำการรู้จักลูกค้า ดังนี้

๕.๓.๑ การระบุตัวตนของลูกค้า

๕.๓.๑.๑ สถาบันการเงินต้องจัดให้ลูกค้าแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับตนเองอย่างละเอียดในแบบรายการที่สถาบันการเงินกำหนดขึ้น ซึ่งอย่างน้อยจะต้องมีรายละเอียดของข้อมูลตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยวิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ ทั้งนี้ สถาบันการเงินอาจอ้างอิงรายละเอียดเพิ่มเติมตามหลักเกณฑ์ของ Basel Committee on Banking Supervision^๒

๕.๓.๑.๒ สถาบันการเงินต้องจัดให้มีเอกสารแสดงตนของลูกค้าหรือสำเนาเอกสารดังกล่าว เพื่อเป็นหลักฐานประกอบการเปิดบัญชีเพื่อรับฝากเงินหรือการรับเงินจากประชาชนอย่างน้อยดังต่อไปนี้

(๑) สำหรับลูกค้าที่เป็นบุคคลธรรมดา เอกสารที่ต้องมี ได้แก่ บัตรประจำตัวประชาชน หรือเอกสารอื่นใดที่ออกโดยหน่วยงานภาครัฐซึ่งต้องระบุเลขประจำตัวประชาชนของบุคคลนั้นไว้ด้วย

(๒) สำหรับลูกค้าที่เป็นนิติบุคคลจดทะเบียนในประเทศไทย เอกสารที่ต้องมี ได้แก่ หนังสือรับรองการจดทะเบียนที่นายทะเบียนออกให้ไม่เกิน ๖ เดือน เอกสารที่แสดงว่าคณะกรรมการหรือหุ้นส่วนของนิติบุคคลดังกล่าวเห็นชอบให้ทำธุรกรรมกับสถาบันการเงินหรือหนังสือแสดงความประสงค์ในการทำธุรกรรมกับสถาบันการเงินของนิติบุคคลดังกล่าว รวมทั้งกำหนดอำนาจและเงื่อนไขในการส่งจ่ายโดยผู้มีอำนาจลงนามรับรองพร้อมทั้งประทับตรา (หากมี)

(๓) สำหรับลูกค้าที่เป็นส่วนราชการ องค์กรของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ เอกสารที่ต้องมี ได้แก่ หนังสือแสดงความประสงค์ในการทำธุรกรรมกับสถาบันการเงินหรือหนังสือแต่งตั้งหรือหนังสือมอบอำนาจในการทำธุรกรรม รวมทั้งกำหนดอำนาจและเงื่อนไขในการส่งจ่าย

(๔) สำหรับลูกค้าที่เป็นสหกรณ์ มูลนิธิ สมาคม สโมสร วัด มัสยิด ศาลเจ้า หรือนิติบุคคลอื่นในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน เอกสารที่ต้องมี ได้แก่ หนังสือจดทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยหรือกระทรวงอื่นหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง รายงานการประชุมคณะกรรมการหรือหนังสือแสดงความประสงค์ในการทำธุรกรรมกับสถาบันการเงินหรือหนังสือแต่งตั้งหรือหนังสือ

^๒ หลักเกณฑ์ของ Basel Committee on Banking Supervision ที่กำหนดใน Annex 4 เรื่อง General guide to account opening ภายใต้ Guidelines เรื่อง Sound management of risks related to money laundering and financing of terrorism <http://www.bis.org/bcbs/publ/d353.pdf>

มอบอำนาจในการทำธุรกรรม รวมทั้งกำหนดอำนาจและเงื่อนไขในการส่งจ่ายโดยผู้มีอำนาจลงนามรับรอง พร้อมทั้งประทับตรา (หากมี)

(๕) สำหรับลูกค้ำที่เป็นบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย เอกสารที่ต้องมี ได้แก่ หนังสือหรือเอกสารสำคัญอันแสดงว่าได้มีการก่อตั้งบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายขึ้น หนังสือแสดงความประสงค์ในการทำธุรกรรมกับสถาบันการเงินหรือหนังสือแต่งตั้งหรือหนังสือมอบอำนาจในการทำธุรกรรม รวมทั้งกำหนดอำนาจและเงื่อนไขในการส่งจ่ายโดยผู้มีอำนาจลงนามหรือผู้ที่เกี่ยวข้องรับรองพร้อมทั้งประทับตรา (หากมี)

(๖) สำหรับลูกค้ำที่เป็นบุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทยหรือนิติบุคคลที่ไม่ได้จดทะเบียนในประเทศไทย เอกสารที่ต้องมีสำหรับลูกค้ำที่เป็นบุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทย ได้แก่ หนังสือเดินทาง หรือเอกสารแสดงตนที่ระบุเลขประจำตัวที่รัฐบาลหรือหน่วยงานภาครัฐเจ้าของสัญชาติออกให้ หรือที่รัฐบาลไทยออกให้ สำหรับกรณีลูกค้ำที่เป็นนิติบุคคลที่ไม่ได้จดทะเบียนในประเทศไทย เอกสารที่ต้องมี ได้แก่ เอกสารที่แสดงการเป็นนิติบุคคลที่หน่วยงานหรือองค์กรที่น่าเชื่อถือรับรองหรือออกให้ไม่เกิน ๖ เดือน เอกสารที่แสดงว่าคณะกรรมการหรือหุ้นส่วนของนิติบุคคลดังกล่าวเห็นชอบให้ทำธุรกรรมกับสถาบันการเงินหรือหนังสือแสดงความประสงค์ในการทำธุรกรรมกับสถาบันการเงินของนิติบุคคลดังกล่าว รวมทั้งกำหนดอำนาจและเงื่อนไขในการส่งจ่ายโดยผู้มีอำนาจลงนามรับรองพร้อมทั้งประทับตรา (หากมี)

ทั้งนี้ สำหรับลูกค้ำตามข้อ ๕.๓.๑.๒ (๒) – ข้อ ๕.๓.๑.๒ (๕) และลูกค้ำที่เป็นนิติบุคคลที่ไม่ได้จดทะเบียนในประเทศไทยตามข้อ ๕.๓.๑.๒ (๖) จะต้องมียกเอกสารแสดงตนหรือสำเนาเอกสารดังกล่าวของผู้มีอำนาจลงนามแทนนิติบุคคลหรือผู้ที่เกี่ยวข้องสำหรับกรณีบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย ที่ได้รับมอบหมายให้สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรม และบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจให้สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรม (หากมี) เช่นเดียวกับที่กำหนดตามข้อ ๕.๓.๑.๒ (๑) หรือข้อ ๕.๓.๑.๒ (๖) แล้วแต่กรณี

๕.๓.๑.๓ กรณีการเปิดบัญชีเพื่อรับฝากเงินหรือการรับเงินจากประชาชนผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ สถาบันการเงินต้องจัดให้มีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ทดแทนการพบเห็นลูกค้ำต่อหน้า ได้แก่ ระบบ Video conference ที่เจ้าหน้าที่ของสถาบันการเงินสามารถสัมภาษณ์และสังเกตพฤติกรรมของลูกค้ำ ณ ขณะนั้นได้ (Real time) โดยมีคุณภาพของภาพและเสียงที่ชัดเจนเพื่อให้มั่นใจว่าเป็นลูกค้ำที่ต้องการมาเปิดบัญชีรายนั้นจริง และหากไม่สามารถปฏิบัติได้ สถาบันการเงินจะต้องจัดให้ลูกค้ำมาเปิดบัญชีแบบพบเห็นลูกค้ำต่อหน้าแทน

ทั้งนี้ หากสถาบันการเงินต้องการใช้วิธีการหรือเทคโนโลยีอื่นทดแทนนอกเหนือจากที่กำหนดข้างต้น ให้สถาบันการเงินยื่นขออนุญาตต่อฝ่ายกำกับสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย

เป็นรายกรณี โดยในการพิจารณาคำขออนุญาต ธนาคารแห่งประเทศไทยจะพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำขออนุญาตและเอกสารถูกต้องครบถ้วน

๕.๓.๑.๔ สถาบันการเงินต้องจัดให้มีการลงลายมือชื่อสำหรับการเปิดบัญชีเพื่อรับฝากเงินหรือการรับเงินจากประชาชน เพื่อยืนยันการทำธุรกรรมดังกล่าว

๕.๓.๒ การพิสูจน์ตัวตนของลูกค้า

สถาบันการเงินต้องตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและเอกสารแสดงตนหรือสำเนาเอกสารดังกล่าว รวมทั้งใช้มาตรการที่เหมาะสมในการพิสูจน์ทราบผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า โดยปราศจากความประมาทเลินเล่อ รวมถึงสถาบันการเงินจะต้องจัดให้มีกระบวนการปฏิบัติงานภายในที่รัดกุม ซึ่งจะต้องได้รับการทบทวนเป็นระยะและปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ

กรณีลูกค้าที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือผู้แทนของนิติบุคคลที่ทำธุรกรรมกับสถาบันการเงิน ที่มีข้อมูลในฐานข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร ให้สถาบันการเงินปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำดังต่อไปนี้

๕.๓.๒.๑ กรณีการเปิดบัญชีเพื่อรับฝากเงินหรือการรับเงินจากประชาชนแบบพบเห็นลูกค้าต่อหน้าหรือผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์โดยเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ของสถาบันการเงิน (เช่น เครื่อง Virtual Teller Machine เครื่อง Kiosk เครื่องคอมพิวเตอร์ หรือเครื่องอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ) สถาบันการเงินต้องใช้วิธีการดังต่อไปนี้เป็นอย่างน้อยเพื่อตรวจสอบข้อมูลและเอกสารแสดงตนของลูกค้า ได้แก่ (๑) สถาบันการเงินต้องตรวจสอบข้อมูลและเอกสารแสดงตนของลูกค้าผ่านเครื่องอ่านบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (Smart card reader) โดยสถาบันการเงินอาจพิจารณาใช้ระบบการตรวจสอบสถานะของข้อมูลและบัตรประจำตัวประชาชนของลูกค้าที่เป็นปัจจุบัน^๓ และ/หรือระบบการตรวจสอบลายนิ้วมือของลูกค้า^๔ ประกอบการพิจารณาเพิ่มเติมเพื่อให้มีความรัดกุมยิ่งขึ้นด้วยก็ได้ หรือ (๒) ในกรณีที่สถาบันการเงินเลือกใช้ระบบการตรวจสอบสถานะของข้อมูลและบัตรประจำตัวประชาชนของลูกค้าที่เป็นปัจจุบันนั้น จะต้องใช้ระบบการตรวจสอบลายนิ้วมือของลูกค้าประกอบการพิจารณาด้วย

ทั้งนี้ กรณีที่สถาบันการเงินจะใช้วิธีการพิสูจน์ตัวตนของลูกค้าที่ประกอบด้วยระบบการตรวจสอบลายนิ้วมือของลูกค้าในกรณีการเปิดบัญชีเพื่อรับฝากเงินหรือการรับเงินจากประชาชนแบบพบเห็นลูกค้าต่อหน้า ให้สถาบันการเงินขออนุญาตต่อฝ่ายกำกับสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ก่อนดำเนินการ เนื่องจากเป็นการใช้เทคโนโลยีใหม่ประกอบการให้บริการของสถาบันการเงิน โดยในการพิจารณา

^๓ ระบบการตรวจสอบข้อมูลและเอกสารแสดงตนของลูกค้าทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบสถานะของข้อมูลและบัตรประจำตัวประชาชนของลูกค้า

^๔ ระบบการตรวจสอบลายนิ้วมือของลูกค้าทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิสูจน์ตัวตนของลูกค้า

คำขออนุญาต ธนาคารแห่งประเทศไทยจะพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่รับคำขออนุญาตและเอกสารถูกต้องครบถ้วน

๕.๓.๒.๒ กรณีการเปิดบัญชีเพื่อรับฝากเงินหรือการรับเงินจากประชาชน แก่ลูกค้าที่เป็นบุคคลธรรมดาผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์โดยเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ของลูกค้า (เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์หรือโทรศัพท์เคลื่อนที่) และโปรแกรมระบบงาน (Application) ที่สถาบันการเงินได้จัดเตรียมไว้ สถาบันการเงินต้องใช้ระบบการตรวจสอบสถานะของข้อมูลและบัตรประจำตัวประชาชนของลูกค้าที่เป็นปัจจุบัน^๓ ประกอบกับระบบการตรวจสอบลายนิ้วมือของลูกค้า^๔ เป็นอย่างน้อย เพื่อตรวจสอบข้อมูลและเอกสารแสดงตนของลูกค้า

๕.๓.๒.๓ หากสถาบันการเงินไม่สามารถปฏิบัติตามข้อ ๕.๓.๒.๑ หรือ ๕.๓.๒.๒ ข้างต้น ให้สถาบันการเงินปฏิบัติ ดังนี้

(๑) กรณีการเปิดบัญชีเพื่อรับฝากเงินหรือการรับเงินจากประชาชน แบบพบเห็นลูกค้าต่อหน้า อันเกิดจากเหตุจำเป็นที่ทำให้ลูกค้าที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือผู้แทนของนิติบุคคล ไม่มีบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (Smart card) เช่น กรณีบุคคลที่มีบัตรประจำตัวประชาชนแบบตลอดชีพก่อนช่วงที่มีการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ เป็นต้น หรือเหตุจำเป็นที่บัตรดังกล่าวมีข้อบกพร่อง ให้สถาบันการเงินบริหารความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมและรัดกุม เช่น จัดให้มีเอกสารแสดงตนของลูกค้าเพิ่มเติมประกอบการพิจารณา เป็นต้น โดยสถาบันการเงินจะต้องกำหนดหลักเกณฑ์และกระบวนการไว้อย่างชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร

(๒) กรณีการเปิดบัญชีเพื่อรับฝากเงินหรือการรับเงินจากประชาชน ผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้สถาบันการเงินจัดให้ลูกค้ามาเปิดบัญชีแบบพบเห็นลูกค้าต่อหน้าแทน

๕.๓.๒.๔ หากสถาบันการเงินต้องการใช้วิธีการหรือเทคโนโลยีอื่น เพื่อตรวจสอบข้อมูลและเอกสารแสดงตนของลูกค้าทดแทนนอกเหนือจากที่กำหนดข้างต้น ให้สถาบันการเงินยื่นขออนุญาตต่อฝ่ายกำกับสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นรายกรณี โดยในการพิจารณาคำขออนุญาต ธนาคารแห่งประเทศไทยจะพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่รับคำขออนุญาตและเอกสารถูกต้องครบถ้วน

ทั้งนี้ หากสถาบันการเงินต้องการเปิดบัญชีเพื่อรับฝากเงินหรือรับเงินจากประชาชน ผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์แก่ลูกค้าที่เป็นบุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทย สถาบันการเงินจะต้องมีการพิสูจน์ตัวตนของลูกค้าที่มีมาตรฐานเทียบเท่ากับกรณีข้างต้น โดยให้สถาบันการเงินยื่นขออนุญาตต่อฝ่ายกำกับสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นรายกรณี โดยในการพิจารณาคำขออนุญาต ธนาคารแห่งประเทศไทยจะพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่รับคำขออนุญาตและเอกสารถูกต้องครบถ้วน

๕.๔ สถาบันการเงินต้องจัดเก็บรักษาข้อมูลและเอกสารแสดงตน หรือสำเนาเอกสารดังกล่าว รวมถึงภาพ เสียง และการบันทึกรายละเอียดการทำธุรกรรมกับลูกค้า (Transaction log) ในกรณี การเปิดบัญชีเพื่อรับฝากเงินหรือการรับเงินจากประชาชนผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ในห้องมั่นคง หรือสถานที่ที่ปลอดภัย ณ สถาบันการเงินตั้งแต่วันเปิดบัญชีเพื่อรับฝากเงินหรือรับเงินจากประชาชน และเก็บรักษาตามระยะเวลาที่กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกำหนด เพื่อให้ ธนาการแห่งประเทศไทยหรือผู้มีอำนาจตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบ หรือใช้ประกอบ ในการสอบสวนหรือดำเนินคดี

๕.๕ บทเฉพาะกาล

(๑) กรณีที่สถาบันการเงินยังไม่มีความพร้อมในการพิสูจน์ตัวตนของลูกค้า ในกรณี การเปิดบัญชีเพื่อรับฝากเงินหรือการรับเงินจากประชาชนแก่ลูกค้าที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือผู้แทนของ นิติบุคคลที่ทำธุรกรรมกับสถาบันการเงินแบบพบเห็นลูกค้าต่อหน้าตามข้อ ๕.๓.๒.๑ ให้สถาบันการเงิน ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและเอกสารแสดงตนของลูกค้าโดยปราศจากความประมาทเลินเล่อ ตามที่ถือปฏิบัติในปัจจุบันต่อไปได้ อย่างไรก็ตาม สถาบันการเงินจะต้องใช้วิธีการตรวจสอบตามที่กำหนดไว้ ในข้อ ๕.๓.๒.๑ ภายในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ เว้นแต่กรณีที่มีเหตุจำเป็นซึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบ จากธนาการแห่งประเทศไทยเป็นรายกรณี โดยสถาบันการเงินจะต้องแสดงเหตุผลถึงความจำเป็นดังกล่าว

(๒) กรณีที่สถาบันการเงินยังไม่มีความพร้อมเกี่ยวกับการกำหนดแนวทางการบริหาร ความเสี่ยงตามข้อ ๕.๓.๒.๓ (๑) ให้สถาบันการเงินตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและเอกสารแสดงตน ของลูกค้า โดยปราศจากความประมาทเลินเล่อ ตามที่ถือปฏิบัติในปัจจุบันต่อไปได้ อย่างไรก็ตาม สถาบันการเงิน จะต้องกำหนดแนวทางการบริหารความเสี่ยงดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๙

๖. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

วิโรจน์ สันติประภาพ

ผู้ว่าการ

ธนาการแห่งประเทศไทย